

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Právní minimum pro tlumočníky a překladatele

Právní skutečnosti, Závazky

Mgr. Miloslav Hrdlička
miloslav.hrdlicka@law.muni.cz

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Struktura přednášky

- Právní skutečnosti a jejich členění
- Závazky
 - Pojem
 - Vznik závazků
 - Změna
 - Zánik

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Právní skutečnosti

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Právní jednání - členění

- Zda jsou upraveny přímo v právním předpise:
 - Typické a atypické (nepojmenované smlouvy dle § 1746 odst. 2 NOZ)
- Počtu stran
 - Jednostranné, dvoustranné, vícestranné
- Podle nutnosti vyjádření kauzy(důvodu)
 - Obligatorně kauzální
 - Obligatorně abstraktní
 - Fakultativně kauzální

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Právní jednání - členění II.

- Podle nutnosti zachovat formu právního
 - Formální
 - Neformální
- Podle poměrů poskytnutého majetkového plnění
 - Úplatné
 - Bezúplatné
- Podle zaměření účinků
 - Adresované
 - Neadresované
- Podle toho, kdy nastoupí právní následky
 - Inter vivos
 - Mortis causa

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Náležitosti právního jednání

- Náležitosti subjektu
- Náležitosti vůle
- Náležitosti projevu
- Náležitosti poměru vůle a projevu
- Náležitosti předmětu

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Vznik, platnost a účinnost

- Obvykle spadají do jednoho okamžiku
- Vznik:
 - různý podle charakteru právního jednání
- Platnost:
 - Vzniklo právní jednání
 - Jsou splněny náležitosti
- Účinnost:
 - Stav, kdy nastávají právní následky
 - Odloženo - např. podmínky - § 548 a násl. NOZ

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Výklad právních jednání

- § 555 a násl. NOZ
- Teorie vůle (§ 556 NOZ)
- Právní jednání se posuzuje podle svého obsahu

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Forma právních jednání

- Obecně zásada bezformálnosti právního jednání
- NOZ ještě prohlubuje - je to správně?
- Forma:
 - Ústní
 - Písemná
 - Veřejné listiny
 - (textová podoba - § 1819 NOZ)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Písemná forma - § 560 a násl. NOZ

- Kdy je zákonem vyžadována? - obecně § 560 NOZ
- Předpoklady pro dodržení:
 - Písemnost
 - Podpis jednajícího
- Zachování písemné formy u právního jednání učiněného elektronicky - § 562 NOZ

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Právní jednání vůči nepřítomné osobě - § 570 NOZ

- Teorie dojití projevu vůle
- Význam pro všechny soukromoprávní jednání
- NOZ - domněnka doby dojití - § 573

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Následky vad právních jednání

- Nicotnost
- Neplatnost
- Relativní neúčinnost
- Vznik odpovědnostních vztahů

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Zdánlivost - § 551 a násl. NOZ

- Tzv. nicotné jednání, ke kterému se nepřihlíží, neboť nemá právní relevanci. O zdánlivé právní jednání půjde v těchto případech:
 - § absence vůle jednající osoby,
 - § zjevné neprojevení vážné vůle,
 - § nelze-li pro neurčitost nebo nesrozumitelnost určit obsah právního jednání, a to ani výkladem.

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Neplatnost

- Základní členění - Absolutní a relativní
- Právní jednání vzniklo, ale je neplatné s ohledem na vady, které se zde vyskytují
- NOZ - problematické rozlišení absolutní a relativní neplatnosti

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Neplatnost II.

ABSOLUTNÍ NEPLATNOST PRÁVNÍHO JEDNÁNÍ

§ 588 NOZ: „Soud přihlédne i bez návrhu k neplatnosti právního jednání, které se zjevně přiči dobrým mravům, anebo které odporuje zákonu a zjevně narušuje veřejný pořádek. To platí i v případě, že právní jednání zavazuje k plnění od počátku nemožnému.“

Abs. neplatnost působí:

- Ex lege
- Ex tunc
- Soud přihlíží ex offo

RELATIVNÍ NEPLATNOST PRÁVNÍHO JEDNÁNÍ

Jde-li o neplatné právní jednání, půjde **zásadně** o neplatnost relativní. Dotčený subjekt musí neplatnost namítnout (§ 586 NOZ), jinak se právní jednání považuje za platné. Soud k němu nepřihlíží z úřední povinnosti. Mezi hlavní důvody neplatnosti náleží (§§ 580 - 582 NOZ): I. rozpor s dobrými mravy, II. rozpor se zákonem, III. počáteční nemožnost plnění, IV. nezpůsobilost nebo neschopnost právně jednat, V. nedostatek formy, VI. OMYL bude znamenat neplatnost, jestliže jej druhá strana vyvolá (§ 583 NOZ).

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Čas jako právní skutečnost

- § 601 a násl. NOZ
- Zásadní instituty - Promlčení, prekluze
- Význam času v podobách:
 - pevně stanovené datum, přesně stanovený čas
 - doba - časový úsek, jehož uplynutím zaniká právo nebo povinnost bez dalšího
 - lhůta - časový úsek stanovený k uplatnění práva
- Pravidla pro počítání času - § 605 a násl. NOZ

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Promlčení

- Není-li právo vykonáno v promlčecí lhůtě, promlčí se a dlužník není povinen plnit. Plní-li však dlužník po uplynutí promlčecí lhůty, nemůže požadovat vrácení toho, co plnil. Plnění tak není bezdůvodným obohacením, naopak závazek k plnění existuje dál ve formě naturální obligace.
- Promlčením právo nezaniká, je však oslabeno - namítne-li povinný námitku promlčení před soudem, nelze promlčené právo oprávněnému přiznat. Podmíněně tedy zaniká nárok, nikoli právo! Právo se stalo nevyhnutelným. Námitky promlčení se nelze předem platně vzdát.
- Základní subjektivní promlčecí lhůta je dle ustanovení § 629 NOZ tříletá, pro majetková práva je dán rámec objektivní lhůty desetileté (není-li v zákoně stanoveno jinak). Zvláštní ustanovení k délce promlčecí doby jsou obsažena v § 631 - 644 NOZ. Strany si však mohou ujednat kratší nebo delší promlčecí lhůtu (což podle staršího OZ možné nebylo) než stanoví zákon

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Promlčení II.

- **Počátek promlčecí lhůty:**
 - právo vymahatelné u orgánu veřejné moci (např. u soudu): promlčecí lhůta začíná běžet ode dne, kdy mohlo být právo u tohoto orgánu uplatněno poprvé; při posuzování, kdy mohlo být právo uplatněno poprvé, se však uplatňuje se subjektivní princip - záleží, kdy se oprávněná osoba o možnosti právo uplatnit u soudu dozvěděla, nebo kdy se mohla a měla dozvědět.
 - Jiný počátek např. u náhrady škody - promlčecí lhůta počíná běžet ode dne, kdy se poškozený dozví o škodě a osobě povinné k její náhradě nebo u bezdůvodného obohacení - promlčecí lhůta počíná běžet od dne, kdy se ochuzený dozví o tom, že k bezdůvodnému obohacení došlo a osobě povinné k vydání bezdůvodného obohacení se stává.
- **Běh promlčecí lhůty:**
 - Pokud zákon hovoří o „nepočne běžet“ znamená to, že k počátku běhu promlčecí doby nemůže dojít, dokud trvá zákonem předvídaná skutečnost (např. manželství či společná domácnost apod). Pokud již promlčecí doba běžet začala, tak v této době neběží, tzn. se stává.
 - Přerušení promlčecí lhůty znamená, že končí dosavadní promlčecí lhůta, končí a začne běžet nová (např. u uznání dluhu desetiletá; pokud však dlužník v uznání uvede i den, do kdy splní, začne běžet nová promlčecí lhůta od tohoto dne)
 - Obnovení nároku a běh nové promlčecí lhůty nastává u již promlčených závazků v případě, že dlužník tento svůj závazek uznal. Nárok se obnoví a začne běžet nová promlčecí lhůta ode dne uznání, příp. ode dne, který byl dlužníkem určen pro splnění.

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Prekluze - § 654 NOZ

- K prekluzi dochází, pokud marně uplyne lhůta pro uplatnění práva a zákon s tím výslovně spojuje následek prekluze. Dlužník nemusí vznášet námitku, soud přihlíží k prekluzi z úřední povinnosti, neboť v případě prekluze dochází k zániku práva, a tudíž jej soud nemůže jako neexistující přiznat. Plnění by potom bylo plněním bez právního důvodu a znamenalo by bezdůvodné obohacení. Ustanovení o běhu promlčecí lhůty pak platí obdobně i pro prekluzivní lhůtu.

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Relativní majetková práva

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Závazkové právo - obecně

- Spadá do oblasti relativních majetkových práv
- Vztah pojmu smlouva x závazek
- § 1721 a násl. NOZ
- Věřitel x dlužník
- Pohledávka x dluh
- Právní důvody vzniku závazku (§ 1723 NOZ)
 - Smlouva
 - Protiprávní jednání
 - Jiná právní skutečnost

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Smlouvy

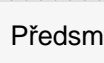

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Vznik smlouvy

- Nutné
 - Nabídka –oferta
 - Přijetí – akceptace
 - Smluvní konsensus
- Okamžik vzniku smlouvy - § 1745 NOZ – když přijetí nabídky nabývá účinnosti

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Předsmluvní odpovědnost

- Nově v NOZ výslovná úprava
- § 1728 a násl. NOZ
- Každý může jednat o smlouvě svobodně a z jejího neuzavření není nikomu odpovědný
- ALE - § 1729 NOZ – dospějí-li strany tak daleko, že se uzavření smlouvy jeví jako pravděpodobné, jedná nepoctivě ta strana, která přes důvodné očekávání druhé strany v uzavření smlouvy jednání ukončí, aniž pro to má spravedlivý důvod
- Problém dokazování

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Oferta

- Otázka – co je nabídkou?
 - (Invitatio ad offerendum)
- Je to jednostranné právní jednání
- § 1732 – nabídkou je takové jednání, které obsahuje podstatné náležitosti smlouvy
- Upuštěn požadavek adresnosti návrhu konkrétní osobě
- Je nabídkou vystavené zboží např. v nějakém e-shopu?

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Akceptace

- § 1740 a násl. NOZ
- Osoba musí včas projevit souhlas
- Pokud odchylky – nová nabídka
- Nově – pokud ovšem odchylky, které podstatně nemění podmínky nabídky, je takové jednání přijetím nabídky, pokud navrhovatel bez zbytečného odkladu takové přijetí neodmítne (§ 1740 odst. 3).

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Obchodní podmínky

- § 1751 a násl. NOZ
- Obecně možné používat
- § 1752 - možné sjednat jednostrannou změnu
- § 1753 – ustanovení, které druhá strana nemohla rozumně očekávat, je neúčinné pokud toto nebylo výslovně přijato.

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Změna okolností

- § 1764 a násl. NOZ - není to přímo projev ochrany slabší smluvní strany
- Obecně platí pacta sunt servanda
- Dopadá na velmi podstatnou změnu okolností, která založí v právech a povinnostech stran hrubý nepoměr

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Změna okolností II.

- Předpoklady využití:
 - Dojde ke změně okolností, která musí být:
 - Podstatné
 - Změna nešla rozumně předpokládat ani ovlivnit...

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Změna okolností III.

- Nároky strany:
 - Domáhat se obnovení jednání o smlouvě
 - Nedohodnou - li se strany - může určit soud změnu i zrušení závazku!!! - § 1766 NOZ

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Zvláštní způsoby uzavření smlouvy - § 1770 a násl.

- Dražba
- Veřejná soutěž o nejvhodnější nabídku
- Veřejná nabídka

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Smlouva o smlouvě budoucí

- Pactum de contrahendo
- § 1785 a násl. NOZ
- Závazek strany uzavřít smlouvu v uvedené lhůtě po vyzvání
- Po vyzvání – povinnost uzavřít smlouvu bez zbytečného odkladu
- V případě nevyzvání - možnost domáhat se, aby soud určil obsah smlouvy (s přihlédnutím k návrhům stran a účelu smlouvy)
- Povinnost uzavřít smlouvu zaniká (§ 1788 NOZ):
 - Pokud oprávněná strana ve lhůtě nevyzve k uzavření
 - Pokud se změní okolnosti tak podstatně, že není možné uzavření smlouvy rozumně požadovat (nutnost tuto změnu bez zbytečného odkladu oznámit druhé straně)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Neúměrné zkrácení (laesio enormis)

- § 1793 a násl. NOZ - opět nejen jako ochrana slabší smluvní strany
- Hrubý nepoměr plnění
- Zkrácená strana může žádat zrušení smlouvy a navrácení v předešlý stav

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Neúměrné zkrácení (laesio enormis) - II. - nemožnost využití

- § 1793 odst. 2 - kdy nelze použít
- § 1794 NOZ
- § 1797 NOZ

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Lichva

- Ve starém OZ - nebylo vůbec upraveno
- NOZ - § 1796
- Lichevní smlouvu nelze dovodit jen z výše úroků.
- Následek - neplatnost smlouvy
 - Absolutní nebo relativní?

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Smlouvy uzavírané adhezním způsobem

- § 1798 a násl. NOZ
- Vymezení pojmu
 - Domněnka - § 1798 odst. 2 NOZ
- § 1799 NOZ - odkaz na obchodní podmínky

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Smlouvy uzavírané adhezním způsobem II.

- § 1800 odst. 1 NOZ - doložka, kterou lze těžko přechíst
- § 1800 odst. 2 NOZ - zvláště nevýhodná doložka - neplatnost (jaká?)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Úroky, záloha, závdavek

- Úroky - § 1802 a násl. NOZ
 - Výše ujednána – pokud ne, úroky dle právního předpisu
 - Možnost požadovat úroky z úroků - § 1806 NOZ – pouze pokud to bylo sjednáno!
- Záloha - § 1807 NOZ
 - Vyvratitelná domněnka, že co dala jedna ze stran před uzavřením smlouvy, je záloha
- Závdavek - § 1808 NOZ
 - Odevzdán nejpozději při uzavření smlouvy
 - Potvrzuje se uzavření smlouvy a strana, která poskytuje dává jistotu, že dluh splní
 - Možnost si závdavek ponechat

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Ochrana spotřebitele

- § 1810 a násl. NOZ
- Projev ochrany slabší smluvní strany
- Silné ovlivnění právem EU (zejména směrnice 2011/83/EU)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Spotřebitelské smlouvy I.

- § 1810 a násl. NOZ
- Vymezení pojmu spotřebitelská smlouvy
- Obecné požadavky použitelné na jakoukoli spotř. Smlouvu (např. § 1811, 1812 atd.)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Spotřebitelské smlouvy II.

- § 1811 NOZ - informační povinnost
- Odst. 1 - jakým způsobem sdělit
- Odst. 2 - co sdělit
- Odst. 3 - výjimky

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Spotřebitelské smlouvy III.

- § 1812 NOZ - výkladové pravidlo
- § 1812 odst. 2 NOZ - jednostranně kogentní normy

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Spotřebitelské smlouvy IV.

- § 1813 NOZ - zakázaná ujednání obecně
- § 1814 NOZ - konkrétní zakázaná ujednání
- § 1815 NOZ - pravidlo, že k zakázaným ujednáním se nepřihlíží - možnost zhojení!!!

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Obecné otázky

- § 1816 NOZ - tzv. doplňkové smlouvy
 - (pozor- odstavec 2. - na jaké smlouvy se vztahují)
- § 1817 NOZ -
 - Zákaz požadování dalších plateb po spotřebiteli
- § 1818 NOZ - lhůta k odstoupení od smlouvy
 - Není třeba uvést důvod
 - Nelze spojit žádný postih
 - Považuje se za zachovanou v případě, že v průběhu spotřebitel odešle podnikateli oznámení o odstoupení od smlouvy
 - Jaký je charakter této lhůty?
- § 1819 NOZ - textová podoba
 - Nově v NOZ
 - Důvody pro zavedení textové podoby

2 podmínky pro zachování:

- Údaje lze uchovat
- Opakovaně zobrazovat

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Speciální případy spotřebitelských smluv upravených v OZ

- Distanční smlouvy
- Smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory
- Smlouvy o finančních službách
- Timeshare

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Distanční smlouvy

- Které smlouvy jsou distanční?
- Jaké nároky má spotřebitel u distančních smluv?
- Zejména možnost odstoupit od smlouvy - § 1829 - do 14 dnů bez udání důvodu
- § 1833 - náhrada za snížení hodnoty věci (vrácené)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory

- § 1828
- Jsou to smlouvy, které jsou uzavřeny:
 - Mimo prostor obvyklý k podnikání
 - V prostoru obvyklém, pokud k uzavření došlo bezprostředně poté, co podnikatel oslovil spotřebitele mimo tyto prostory
 - Během zájezdu organizovaného za účelem propagace a prodeje zboží
- Také možnost odstoupit podle § 1829 NOZ

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Změna závazků (§ 1879 - § 1907 NOZ)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Změna závazků - základní členění

- Změny v subjektech
- Změny v obsahu závazků (a předmětu závazku)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Změny v subjektech

- Na straně věřitele
 - Postoupení pohledávky (cese)
- Na straně dlužníka
 - Převzetí dluhu
 - Přistoupení k dluhu
 - Poukázka
 - Převzetí majetku
- Institut postoupení smlouvy (mohou využít obě strany)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Postoupení pohledávky (cese)

- § 1879 - § 1887 NOZ
- Terminologie:
 - Postupitel - původní věřitel
 - Postupník - nabyvatel
- Možné postoupit celou pohledávku i část
- Není nutná písemná forma (ale doporučuji)
- Postoupením přechází i příslušenství (§ 513 NOZ) pohledávky a další práva s ní spojená (včetně zajištění)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Postoupení pohledávky II.

- Postoupit lze pohledávky, které lze zcizit - možné vyloučit ujednáním dlužníka a věřitele
- § 1887 NOZ - tzv. globální cese
- Nově v NOZ
- Možné postoupit soubor pohledávek, které musí být dostatečně určeny

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Převzetí dluhu

- § 1888- § 1891 NOZ
- Není nutná písemná forma
- Ujednání mezi dlužníkem a novým dlužníkem - nutný souhlas věřitele
- Nový dlužník -
 - Nemění se obsah závazku
 - Má všechny námitky jako původní dlužník

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Přistoupení k dluhu

- § 1892 NOZ
- Vzniká solidarita mezi původním dlužníkem a novým dlužníkem (přímo ze zákona)
- § 1892/2 NOZ - ochrana třetí osoby, která zajistila dluh původního dlužníka (obecně nelze uplatnit pokud neplní nový dlužník - výjimka - souhlas této třetí osoby)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Poukázka

- § 1939 - § 1948 NOZ
- Upraveno tedy v rámci zániku závazků
- Poukazatel (původní věřitel), poukazník (ten, kdo má právo na plnění) poukázany (ten, kdo má plnit)
- Poukázka opravňuje poukazníka vybrat plnění u poukázaného a příkazuje poukázanému plnění poskytnout

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Převzetí majetku

- Vymezení majetku - § 495 NOZ
- § 1893- § 1894 NOZ
- Základ V ABGB
- Není nutný souhlas věřitele
- Pokud někdo převezme veškerý majetek nebo jeho část, stává se společně a nerozdílně se zcizitelem dlužníkem z dluhů, které s převzatým majetkem souvisí - ovšem ne všechny, ale subjektivní hledisko - o kterých věděl, nebo musel vědět.
- Limitace - max. do hodnoty majetku
- Odstavec 2 . - speciální úprava u osob blízkých (vymezení osob blízkých - § 22 NOZ)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Postoupení smlouvy

- § 1895 - § 1900 NOZ
- Nově v NOZ
- Obě strany smlouvy mohou využít
- Možné převést práva a povinnosti ze smlouvy(i části) za podmínek:
 - Umožní to povaha smlouvy
 - Souhlas druhé strany
 - Nebylo dosud plněno
- Účinky - § 1898 a 1899 NOZ
 - Zejména osvobození postupitele od svých povinností okamžikem účinnosti smlouvy

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Změny v obsahu závazků

- Novace
- NOZ - i narovnání
- Prodlení dlužníka (mora debitoris)
- Prodlení věřitele (mora creditoris)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Novace

- § 1902 NOZ (pozor nutné podívat i na společné ustanovení - § 1906 a § 1907 NOZ)
- Není nutná vždy písemná forma
- Výslovně zakotveno základní pravidlo, že se ruší původní závazek, ale pokud může obstát ten původní, tak vyvratitelná právní domněnka, že nebyl zrušen - vhodné výslovně zmínit v dohodě

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Narovnání

- § 1903 a násl. (pozor nutné podívat i na společné ustanovení - § 1906 a § 1907 NOZ)
- Strany se dohodnou na úpravě vzájemných práv a povinností vzniklých původním závazkem
- Účinky pro věcná práva zapsaná ve věř. Seznamu - zápisem do seznamu
- § 1903 odst. 2 - narovnání nelze odporovat POUZE pro vznik hrubého nepochybnosti mezi vzájemným plněním stran

MAŠARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Prodlení věřitele

- § 1975 a násl. NOZ (pozor společná ustanovení § 1977 a násl. NOZ) - tedy u zániku závazků, ale vhodnější je řídit ke změnám
- Věřitel je v prodlení pokud:
 - Nepřijal řádně poskytnuté plnění
 - Neposkytl součinnost k řádnému splnění
- Následky:
 - Nemůže dojít k prodlení dlužníka (§ 1968 NOZ)
 - Věřitel nese nebezpečí škody na věci - neplatí, pokud by ji způsobil dlužník

MAŠARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Prodlení dlužníka

- § 1968 a násl.
- Nutné splnit řádně a včas
- Nároky-
 - Splnění
 - Odstoupení od smlouvy
- Možné požadovat úroky z prodlení

MAŠARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

UNIVERSITAS MASARYKIANA PRAGENSIS
FACULTAS IURIDICA

Zánik závazků (§ 1908- § 2009 NOZ)

MASARYKOVA UNIVERZITA
PŘÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Zánik závazku - základní členění

- Zánik závazku s uspokojením věřitele
- Zánik závazku bez uspokojení věřitele

- Na základě jednostranného právního jednání
- Na základě dvoustranného právního jednání
- Na základě právní události
- Na základě složené právní skutečnosti

MASARYKOVA UNIVERZITA
PŘÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Způsoby zániku závazku jednostranným právním jednáním

- Splnění dluhu
- Uložení do úřední úschovy
- Odstoupení od smlouvy
- Výpověď

MASARYKOVA UNIVERZITA
PŘÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Splnění dluhu

- Nutné splnit řádně a včas

- § 1908 a násl. NOZ

- Kvitance - potvrzení o splnění dluhu - § 1949 NOZ

- § 1980 - Fixní závazek

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Uložení do úřední úschovy

- § 1953 NOZ - tzv. náhradní splnění
- Věřitel není přítomný, Odmítl plnění, Není jasné, kdo je věřitel
- Náklady na uložení
- Notifikační povinnost soudu

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Odstoupení od smlouvy

- § 2001 a násl. NOZ
- Obecně možné využít v případech stanovených zákonem nebo ujednaných stranami
- Porušení smlouvy podstatným a nepodstatným způsobem
- Závazek zaniká ex tunc

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Výpověď

- § 1998 NOZ
- Obecně možné využít v případech stanovených zákonem nebo ujednaných stranami
- Účinky ex nunc

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Způsoby zániku závazku dvoustranným právním jednáním - výběr:

- Dohodou
- Prominutí dluhu
- Sjednání odstupného

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Dohoda

- § 1981 NOZ
- Bez vzniku nového závazku

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Prominutí dluhu

- § 1995 a násl. NOZ
- Věřitel promine dluh - vyvratitelná domněnka
souhlasu dlužníka

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Odstupné

- § 1992 NOZ
- Ujednání stran o tom, že jedna z nich může závazek zrušit zaplacením odstupného
- Následky - ruší se závazek obdobně jako u odstoupení od smlouvy

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Způsoby zániku závazku právní událostí - výběr:

- Nemožností plnění
- Smrtí dlužníka nebo věřitele

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Následná nemožnost plnění

- § 2006 a násl. NOZ
- Působí zánik závazku pouze v případě, že se dluh stal nesplnitelným („objektivně“)
- § 2008 NOZ - notifikační povinnost, náhrada škody

MASARYKOVA UNIVERZITA
PŘÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Smrt dlužníka a věřitele

- § 2009 a násl. NOZ
- Zánik závazku pouze v některých případech
- U smrti dlužníka - pokud se jedná o plnění, které mohlo být provedeno pouze dlužníkem
- U věřitele - pouze pokud bylo plnění omezeno na jeho osobu

MASARYKOVA UNIVERZITA
PŘÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Zajištění závazku

- Zajištění:
 - § 2010 a násl. NOZ - vybrané instituty:
 - Jistota
 - Ručení
- Utvrzení dluhu -
 - Smluvní pokuta
 - § 2048 a násl.
 - § 2051 - moderační právo soudu
- Uznání dluhu
 - Písemná forma
 - Co do důvodu a výše

MASARYKOVA UNIVERZITA
PŘÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Děkuji za pozornost.
